

Aşırı düşük savunma söz konusu imalat için ihale dokümanında kaya ocağının yerinin gösterilerek nakliye mesafesinin 2000m olarak belirtildiği, ihale dokümanı ekinde verilen kaya ocağı paftasında yer alan mesafe bilgisine göre açıklama istenilmesi gerektiği hk

Toplantı No : 2019/039

Gündem No : 73

Karar Tarihi : 23.08.2019

Karar No : 2019/UY.I-1023

BAŞVURU SAHİBİ:

Dirgün İnşaat Turizm Doğalgaz Tekstil Gıda Ticaret Limited Şirketi,

İHALEYİ YAPAN İDARE:

DSİ 2. Bölge Müdürlüğü,

BAŞVURUYA KONU İHALE:

2018/592965 İhale Kayıt Numaralı "Gördes Barajı Sağ Sahil Zemin İyileştirilmesi 2 Kısım" İhalesi

KURUM TARAFINDAN YAPILAN İNCELEME:

DSİ 2. Bölge Müdürlüğü tarafından 21.12.2018 tarihinde açık

ihale usulü ile gerçekleştirilen “Gördes Barajı Sağ Sahil Zemin İyileştirilmesi 2 Kısım” ihalesine ilişkin olarak Dirgün İnşaat Turizm Doğalgaz Tekstil Gıda Ticaret Limited Şirketinin 12.04.2019 tarihinde yaptığı şikâyet başvurusunun, idarenin 17.04.2019 tarihli yazısı ile reddi üzerine, başvuru sahibince 25.04.2019 tarih ve 17622 sayı ile Kurum kayıtlarına alınan 25.04.2019 tarihli dilekçe ile itirazen şikâyet başvurusunda bulunulmuştur. 08.08.2019 tarihli ve 2019/MK-263 sayılı Kurul kararı gereğince yapılan incelemeye aşağıda yer verilmiştir.

Başvuruya ilişkin olarak 2019/445-01 sayılı itirazen şikâyet dosyası kapsamında yapılan inceleme neticesinde esas inceleme raporu tanzim edilmiştir.

KARAR:

Esas inceleme raporu ve ekleri incelendi.

İtirazen şikâyet dilekçesinde özetle,

1) İdarenin teklif geçerlilik süresi ve geçici teminat geçerlilik sürelerinin uzatılmasına yönelik isteklilerden talepte bulunduğu, ekonomik açıdan en avantajlı ikinci teklif olarak belirlenen Msm Altyapı İnş. Enerji Pet. Tic. Maden. Nak. Gıda San. Tic. A.Ş.nin teklif geçerlik süresini uzatma beyanının usulüne uygun olmadığı bu nedenle ekonomik açıdan en avantajlı ikinci teklif olarak belirlenemeyeceği,

2) İhale üzerinde bırakılan istekli tarafından sunulan aşırı düşük teklif açıklamalarında; membran, geoteknik tekstil, çimento ve kimyasal katkı malzemesi için sunulan fiyat tekliflerinin Kamu İhale Genel Tebliği'nde belirlenen esaslara aykırı olduğu, SMMM beyanı ve maliyet/satış tespit tutanaklarında yer alan ortalama birim fiyatların hatalı hesaplandığı, jel dinamit için sunulan fiyat teklifine konu analiz girdisinin birim fiyat analizlerindeki jel dinamite karşılık gelmediği, özel markalarla üretilen söz konusu patlayıcılar “dinamit” türü patlayıcılar olmadığından fiyat teklifinin uygun olmadığı, motorin birim fiyatında lt/ton

dönüşümünde hata yapıldığı ve ihale tarihi ile ilan tarihi arasında EPDK tarafından ilan edilen birim fiyatlardan düşük birim maliyet öngörüldüğü, Gördes-08 pozunda makine girdisinin açıklamasının fiyat teklifi ile yapıldığı, makinenin kullanacağı aksesuarlara ilişkin giderlerin söz konusu fiyat teklifine dahil edilmediği, fiyat teklifi alınan firmanın teklife konu alanda faaliyet göstermediği, Gördes-05 pozunda makine girdisinin açıklamasının fiyat teklifi şeklinde yapıldığı, fiyat teklifiyle amortisman hesabının yapılmasının mümkün olmadığı,

2019/UY.I-287 sayılı Kurul kararı gereği Gördes-10 poz numaralı iş kaleminin analizlerinde imalat girdi miktarlarının düşürüldüğü, birim fiyat revizyonunun yaklaşık maliyete olan etkisiyle aşırı düşük teklif açıklaması istenilen iş kalemlerinin revize edilmediği, geotekstil keçe ve geomembran analiz girdilerinin birimlerinin m2 olarak belirtildiği, taşıma formülü ile maliyetin ise TL/ton olarak hesaplanması gerektiği, nakliye hesabında malzeme yoğunluklarının hatalı belirlendiği, ihale üzerinde bırakılan istekli tarafından yapılan aşırı düşük teklif açıklamasında kullanılan rayiçlerin güncelliğini yitirdiği, idarenin Yüksek Fen Kurulu kararına göre yaklaşık maliyeti güncellendiği, ancak aşırı düşük teklif açıklamasında rayiçlerin güncellenmemiş tutarlarının kullanılmasının aşırı düşük tekliflerin belirlenmesi ve değerlendirilmesine dair ihale mevzuatındaki sistematiğine aykırı olduğu, aşırı düşük teklif açıklama talep yazısının ekinde yer alan analizlerde Gördes-01 pozu için nakliye mesafesinin 1000m olarak belirtildiği, ancak söz konusu mesafenin ihale dokümanı ekindeki Kaya Ocağı Paftasında verilen mesafe bilgisine aykırı olduğu, Gördes-01 pozunda beton kaplamasının yapılabilmesi için röpriz, şev tanzimi, temel tabanının düzeltilmesi işi için uygulanacak makine ve işçilikler için açıklama istenilmediği, aşırı düşük teklif açıklama talep yazısının ekinde yer alan analizlerde Gördes-05 pozu için nakliye mesafesinin 500m olarak belirtildiği, ancak Gördes-05 pozunda beton üretiminde kullanılacak kumun

konkasörden kırılmak üzere üretilmesinin istenildiği, söz konusu imalat için ihale dokümanında kaya ocağının yerinin gösterilerek nakliye mesafesinin 2000m olarak belirtildiği, ihale dokümanı ekinde verilen kaya ocağı paftasında yer alan mesafe bilgisine göre açıklama istenilmesi gerektiği, ayrıca Gördes-05 pozunda kullanılacak agrega için konkasörün çalışma saatleri, ocaktan konkasörün kumunun çıkarılması için gerekli olan malzeme, işçilik ve kaya ocağı paftasında gösterilen beton üretimi için konkasör kumu nakliye mesafesine yönelik açıklama istenilmediği, dolayısıyla ihale üzerinde bırakılan istekli tarafından yapılan aşırı düşük teklif açıklamalarının mevzuata uygun olmadığı ve teklifinin değerlendirme dışı bırakılması gerektiği iddia edilmekte ve itirazın şikâyet başvurusunun Kurumumuzca incelenerek gereğinin yapılması istenmektedir.

Başvuru sahibinin iddialarının değerlendirilmesi sonucunda aşağıdaki hususlar tespit edilmiştir.

Başvuruya konu ihaleye ilişkin 15.05.2019 tarihli ve 2019/UY.I-586 sayılı Kurul kararında “...İdarece gönderilen işlem dosyasında adı geçen isteklinin teklif ve geçici teminat geçerlilik süresinin uzatılması talebine ilişkin herhangi bir beyanının olmadığı görülmüş, konunun teyidi amacıyla idareden bilgi istenmiştir. İdarenin 09.05.2019 tarihli ve 305885 sayılı cevabi yazısında, “Söz konusu tebligatlara cevaben ...Msm Altyapı İnş. Enerji Pet. Tic. Maden. Nak. Gıda San. Tic. A.Ş. tarafından ise İdaremize bir cevap verilmemiştir.” ifadelerine yer verildiği, firma tarafından bu hususta idareye herhangi bir cevap verilmediği anlaşılmıştır.

Sonuç olarak, ihale günü olan 21.12.2018 tarihinden itibaren 120 günlük teklif geçerlik süresi dolan Msm Altyapı İnş. Enerji Pet. Tic. Maden. Nak. Gıda San. Tic. A.Ş.nin idarenin süre uzatım talebini kabul etmediği göz önüne alındığında 02.04.2019 tarihli komisyon kararı ile ekonomik açıdan ikinci en avantajlı teklif sahibi olarak belirlenemeyeceği ve başvuru sahibi iddiasının yerinde olduğu sonucuna varılmıştır.

...

2) Başvuru sahibinin 2'nci iddiasına ilişkin olarak:

İş bu kararın, aşağıda yer alan (B) kısmında yapılan tespit ve değerlendirmeler sonucunda, ihale üzerinde bırakılan istekli Sarıyıldız Mühendislik İnş. Taahhüt Turizm Gıda San. ve Tic. A.Ş. – Dnz Yol Yapı A.Ş. İş Ortaklığının teklif geçerlik süresinin usulüne uygun uzatılmaması nedeniyle geçerli bir teklifinin bulunmadığı sonucuna ulaşıldığından, bahse konu istekliden aşırı düşük teklif açıklaması istenilmesi üzerine sunulan açıklamalarının uygun olup olmadığının inceleme konusu yapılmasının mümkün olmadığı anlaşılmıştır...”hususlarına yer verilerek ihale üzerinde bırakılan (Sarıyıldız Mühendislik İnş. Taahhüt Turizm Gıda San. ve Tic. A.Ş. – Dnz Yol Yapı A.Ş. İş Ortaklığı) isteklinin teklifinin değerlendirme dışı bırakılması gerektiği yönünde karar verilmiştir.

Anılan karara karşı Sarıyıldız Mühendislik İnş. Taahhüt Turizm Gıda San. ve Tic. A.Ş. – Dnz Yol Yapı A.Ş. İş Ortaklığı tarafından dava açılması ve Ankara 12. İdare Mahkemesinin yürütmenin durdurulması kararı üzerine 08.08.2019 tarihli ve 2019/MK-263 sayılı Kurul Kararı sayılı Kurul kararında “1) Kamu İhale Kurulunun 15.05.2019 tarihli ve 2019/UY.I-586 sayılı kararında, 1. iddia kapsamında Sarıyıldız Müh. İnş. Tur. Gıda San. ve Tic. A.Ş. – Dnz Yol Yapı A.Ş. İş Ortaklığının teklifine ilişkin yapılan değerlendirmeler ile 2. iddiaya ilişkin kısmın iptaline,

2) Mahkeme kararında belirtilen gerekçeler doğrultusunda, başvuru sahibinin 2'nci iddiasının yeniden incelenmesine” karar verilmiş, iş bu karar anılan Kurul kararının gereğinin yerine getirilmesi amacıyla hazırlanmıştır. Bu kapsamda, 2'nci iddiaya ilişkin olarak yapılan incelemeye aşağıda yer verilmiştir.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun “Aşırı düşük teklifler” başlıklı 38'inci maddesinde “İhale komisyonu verilen teklifleri değerlendirdikten sonra, diğer tekliflere veya idarenin tespit ettiği yaklaşık maliyete göre teklif fiyatı

aşırı düşük olanları tespit eder. Bu teklifleri reddetmeden önce, belirlediği süre içinde teklif sahiplerinden teklifte önemli olduğunu tespit ettiği bileşenler ile ilgili ayrıntıları yazılı olarak ister.

İhale komisyonu;

a) İmalat sürecinin, verilen hizmetin ve yapım yönteminin ekonomik olması,

b) Seçilen teknik çözümler ve teklif sahibinin mal ve hizmetlerin temini veya yapım işinin yerine getirilmesinde kullanacağı avantajlı koşullar,

c) Teklif edilen mal, hizmet veya yapım işinin özgünlüğü, gibi hususlarda yapılan yazılı açıklamaları dikkate alarak, aşırı düşük teklifleri değerlendirir. Bu değerlendirme sonucunda, açıklamaları yeterli görülmeyen veya yazılı açıklamada bulunmayan isteklilerin teklifleri reddedilir.

Kurum, ihale konusu işin türü, niteliği ve yaklaşık maliyeti ile ihale edilme usulüne göre aşırı düşük tekliflerin tespiti, değerlendirilmesi ve ekonomik açıdan en avantajlı teklifin belirlenmesi amacıyla sınır değerler ve sorgulama kriterleri belirlemeye, ihalenin bu maddede öngörülen açıklama istenilmeksizin sonuçlandırılabilmesine, ayrıca yaklaşık maliyeti 8 inci maddede öngörülen eşik değerlerin yarısına kadar olan hizmet alımları ile yapım işleri ihalelerinde sınır değer altında olan tekliflerin bu maddede öngörülen açıklama istenilmeksizin reddedilmesine ilişkin düzenlemeler yapmaya yetkilidir. İhale komisyonu bu maddenin uygulanmasında Kurum tarafından yapılan düzenlemeleri esas alır.” hükmü,

Kamu İhale Genel Tebliği'nin “Sınır değer tespiti ve aşırı düşük teklifler” başlıklı 45'inci maddesinde “... 45.1.2.3. İhale komisyonu teklifleri aşırı düşük olarak tespit edilen isteklilerden (45.1.2.1) maddesinde belirlediği iş kalemleri/grupları için isteyeceği açıklama ile ilgili yazıda, (45.1.2.2) maddesine göre açıklama istenilmeyecek olan analiz girdilerini de belirtecektir.

İstekliler, teklifi kapsamında yer alan iş kalemleri/grupları için hazırlayacakları analizlerde (45.1.2.2) maddesine göre

açıklama istenilmeyecek olan analiz girdileri de dâhil analizlerini oluşturan tüm girdileri göstereceklerdir.

...

45.1.3. İsteklilerden teklifleri kapsamında analiz ve hesap cetveli sunmaları istenmeyecektir. Analizler ve hesap cetveli, Kanunun 38 inci maddesi uyarınca teklif fiyatı aşırı düşük olarak tespit edilen isteklilerin tekliflerinin önemli bileşenleri ile ilgili ayrıntıların belirlenmesi amacıyla, sadece aşırı düşük teklif sahibi isteklilerden istenecektir. Bu çerçevede; teklif fiyatının aşırı düşük olduğu tespit edilen istekliler tekliflerinde önemli olduğu tespit edilen bileşenlerine ilişkin olarak yapacakları açıklama kapsamında;

...

b) Teklif birim fiyatlı işlerde; açıklama istenen iş kalemlerinin birim fiyatlarına ilişkin olarak ihale dokümanında verilen analiz formatına uygun analizleri sunacaklardır. Sorgulamaya konu edilmeyen iş kalemleri/grupları için analiz sunulması istenmeyecektir.

...

45.1.4.İdare tarafından ihale dokümanı kapsamında;

a) Teklif birim fiyatlı işlerde; her bir iş kaleminin yapım şartlarına, tarif ve içeriğine göre analizde yer almasını istediği “malzeme, işçilik, makine ve diğerleri (varsa; nakliyeler, inşaat yerindeki yükleme, boşaltma, yatay ve düşey taşımalar, zamlar vb.)” sadece girdi cinslerinin belirlendiği, analiz girdileri ile miktarlarının ve tutarlarının belirtilmediği,

...

(Ek-Y.2)’de yer alan örneğe uygun analiz formatının isteklilere verilmesi, isteklilerin de tekliflerinin aşırı düşük olarak tespit edilerek kendilerinden açıklama istenmesi durumunda, yapacakları açıklamada sunacakları analizlerin verilen bu formata uygun olması gerekmektedir.

İdare tarafından bütün iş kalemleri/iş grupları için tek bir analiz formatı düzenlenebileceği gibi, iş kalemleri/iş gruplarının yapım şartlarına göre birden fazla analiz formatı da düzenlenebilir. Ancak bu durumda, idare ihale dokümanında

hangi analiz formatının hangi iş kalemleri/iş grupları için kullanılacağını belirtmek zorundadır.

Kamu kurum ve kuruluşlarınca yayımlanmış birim fiyatlar ile uyumlu olmayan iş kalemleri (özel iş kalemleri) ile idarelerce tasarlanan ve birden fazla iş kalemini ihtiva eden iş kalemleri (paçal iş kalemi) için bu iş kalemlerinde bulunan analiz girdileri ve miktarlarının gösterildiği analiz formatlarının, ihale dokümanı kapsamında istekli olabileceklere verilmesi gerekmektedir. Ancak idarece niteliği gereği analiz formatı hazırlanamayan iş kalemlerine ilişkin isteklilerin açıklamaları kapsamında analiz sunmalarına gerek olmayıp, anılan iş kalemlerine ilişkin açıklamalar 45.1.13 maddesi uyarınca yapılabilir.

45.1.5. İsteklilerin iş kalemleri/iş grupları için kamu kurum ve kuruluşlarınca yayımlanmış cari yıl birim fiyatları veya bu fiyatlardan daha yüksek fiyatları teklif etmeleri ve söz konusu iş kalemleri/grupları için; hangi kamu kurum ve kuruluşunun birim fiyatını kullandıklarını, birim fiyat poz numarasını da yazmak suretiyle liste halinde belirterek açıklamaları kapsamında sunmaları durumunda analiz düzenlemeleri zorunlu değildir. Bu kapsamda; isteklilerin, kamu kurum ve kuruluşlarınca yayımlanmış “kar ve genel gider içermeyen birim fiyatların” üzerine, kendi belirledikleri “kar ve genel gideri” ilave ederek birim fiyatlarını oluşturmaları durumunda da; hangi kamu kurum ve kuruluşunun “kar ve genel gider hariç birim fiyatını” kullandıklarını ve kendi belirledikleri “kar ve genel gider” tutarını yazmak suretiyle liste halinde belirterek açıklamaları kapsamında sunmaları halinde de, söz konusu iş kalemleri/iş grupları için analiz düzenlemeleri zorunlu değildir. Bu kapsamda isteklilerin analiz düzenlemeleri zorunlu olmayan söz konusu iş kalemleri/grupları için 45.1.13 maddesinde belirtilen belgeleri sunmalarına da gerek bulunmamaktadır.

Örneğin; isteklinin, “150 dozlu demirsiz beton” iş kalemi için Bayındırlık ve İskan Bakanlığının 16.001 poz numaralı birim fiyatını (2010 B.F: 97,86 TL) teklif etmesi, “200 dozlu demirsiz beton” iş kalemi için Bayındırlık ve İskan

Bakanlığının 16.002 poz numaralı birim fiyatının (2010 B.F: 104,00 TL) üzerinde 105,00 TL teklif vermesi, 250 dozlu demirsiz beton" iş kalemi için Bayındırlık ve İskan Bakanlığının 16.003 poz numaralı birim fiyatının kar ve genel gider hariç tutarına, (110,13/1,25=88,10 TL) kendi belirlediği % 18 kar ve genel gider karşılığı eklemek suretiyle 103,96 TL (88,10 x 1,18) teklif etmesi ve teklif ettiği söz konusu birim fiyatları aşağıdaki örnek listede gösterildiği şekilde tablo halinde göstermesi durumunda; bu üç iş kalemi için analiz düzenlemesi zorunlu değildir.

Kamu kurum ve kuruluşlarının yayımlanmış birim fiyatları kullanılarak oluşturulan teklif birim fiyat listesi (Örnek)

Sıra No Poz No İş kaleminin adı Kamu kurum ve kuruluş birim fiyatları Teklif

Birim fiyatı alınan kurum/kuruluş Kar ve genel gider dahil
birim fiyat Kar ve genel gider hariç birim fiyat Teklif edilen
kar ve genel gider Teklif edilen birim fiyat

(TL) (TL) (TL) (TL)

1 16.001 150 dozlu demirsiz beton Bayındırlık ve İskan
Bakanlığı 97,86 97,86

2 16.002 200 dozlu demirsiz beton Bayındırlık ve İskan
Bakanlığı 104,00 105,00

3 16.003 250 dozlu demirsiz beton Bayındırlık ve İskan
Bakanlığı 110,13 88,10 15,86 103,96

... ..

İş kalemleri/grupları için, kamu kurum ve kuruluşlarınca yayımlanmış birim fiyatlar esas alınarak teklif sunulmuş olmakla birlikte; yukarıda belirtildiği şekliyle liste halinde belirtilmemesi durumunda, söz konusu iş kalemleri/grupları için analiz sunulması zorunludur.

İlan veya davet tarihinde cari yıl birim fiyatın yayımlanmamış olması durumunda, istekli tarafından önceki yılın yayımlanmış birim fiyatları kullanılabilir.

45.1.6. Analizler ile yardımcı ve/veya alt analizlerde, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından belirlenerek yayımlanmış

rayiçleri kullanan ve söz konusu rayiçleri poz numaralarını da belirtmek suretiyle liste halinde sunan isteklilerin, söz konusu rayiçlere ilişkin olarak 45.1.13 maddesinde belirtilen belgeleri sunmalarına gerek bulunmamaktadır.

45.1.7. İstekliler tarafından, inşaat iş kalemleri/iş grupları dışında yer alan sıhhi tesisat, kalorifer tesisatı, müşterek tesisat, havalandırma, brülör, asansör, elektrik tesisatı vb. iş kalemleri/iş gruplarına ait analiz sunulması yerine bu iş kalemi/iş gruplarına ait malzeme ve montaj bedelini ayrı ayrı gösterecek şekilde açıklama yapılması kabul edilecektir.

45.1.8. Aşırı düşük teklifine ilişkin olarak yaptığı açıklamada sunduğu analizler, ihale dokümanı kapsamındaki analiz formatına, birim fiyat tariflerine, idarece tanımlanan yapım şartlarına veya teknik şartnameye uygun olmayan, analiz fiyat tutarları teklif fiyatların üzerinde olan isteklilere ait teklifler reddedilecektir. Analizler üzerinde yapılan incelemede; çarpım ve toplamlarda hesaplama hatası bulunması durumunda, analiz girdilerine ait fiyatlar esas alınarak, hesaplama hatası ihale komisyonu tarafından re'sen düzeltilir. Bu şekilde düzeltilmiş analiz fiyatı, teklif fiyatın üzerinde olan isteklilerin teklifleri reddedilir.

45.1.9. İş kalemleri/gruplarına ait analizler ile yardımcı ve/veya alt analizlerde yer alan işçilik fiyatları ihale tarihinde yürürlükte olan saatlik asgari ücretin altında olamaz.

45.1.10. İhale komisyonu, sınır değer altındaki tekliflerin önemli bileşenlerini;

a) Yapım yönteminin ekonomik olması,

b) Seçilen teknik çözümler ve yapım işinin yerine getirilmesinde kullanılacak avantajlı koşullar,

c) Teklif edilen yapım işinin özgünlüğü,

gibi hususlarda istekliler tarafından yapılan yazılı açıklamaları da dikkate almak suretiyle değerlendirir ve ihaleyi sonuçlandırır.

45.1.11. Yapım yönteminin ekonomik olması hususunda bir açıklamada bulunulması durumunda; kullanılan yapım yöntemi ve teknolojisinin sağlayacağı maliyet avantajının açıklanması

gereklidir.

45.1.12. Seçilen teknik çözümler, yapım işinin yerine getirilmesinde kullanılacak avantajlı koşullar veya yapım işinin özgünlüğü hususunda bir açıklamada bulunulması durumunda; belirtilen çözüm, avantajlı koşul ve özgünlük sayesinde elde edilen maliyet avantajı açıklanmalıdır.

45.1.13. Teklifi aşırı düşük bulunan isteklilerin, tekliflerinde önemli olduğu tespit edilen bileşenler ile ilgili olarak 4734 sayılı Kanunun 38 inci maddesi uyarınca yapacakları açıklamada, sorgulamaya konu iş kalemlerine/gruplarına ilişkin analizler ile bu analizlere dayanak teşkil eden bilgi ve belgeleri sunmaları gerekmektedir.

İsteklilerin analizlerine dayanak teşkil eden bilgi ve belgeler;

- a. Üçüncü kişilerden alınan fiyat teklifleri,
 - b. Çimento ve demir ürünleri için ilan edilmiş üretici fiyat tarifeleri,
 - c. Kamu kurum ve kuruluşları tarafından sunulan mal ve hizmetlere ilişkin ilan edilmiş fiyat tarifeleri veya bunlardan alınmış fiyat teklifleri,
 - ç. Kamu kurum ve kuruluşları tarafından ilgili mal veya hizmetlere ilişkin ilan edilen asgari fiyatlar,
 - d. Ürettiği, aldığı veya sattığı mallara ilişkin maliyet/satış tutarı tespit tutanakları,
 - e. Stokunda bulunan mallara ilişkin stok tespit tutanakları,
 - f. İdarece istenmesi durumunda yardımcı analizler v.b. dir.
- İstekliler tekliflerine ilişkin olarak yukarıda sayılan belgelerden kendileri için uygun olanları açıklamaları kapsamında sunacaklardır.

Yukarıda sayılan bilgi ve belgelerden herhangi biri ile açıklama yapılmasının fiilen mümkün olmadığının anlaşıldığı durumlarda, istekliler tarafından gerekçesi belirtilmek suretiyle ilgili mevzuatına göre son 12 ay içinde düzenlenen açıklamaya elverişli diğer bilgi ve belgeler kullanılarak da açıklama yapılabilir (Örnek: Yurt dışından ithal edilen mallara ilişkin olarak gümrük giriş beyannamesi kullanılarak

açıklama yapılabilir). Yüklenicinin dışında üçüncü kişilerce inşaat mahalli dışında imal edilen ve esaslı başka bir işçilik veya malzeme katkısı yapılmaksızın yapıya monte edilen iş kalemlerinin üçüncü kişilerden alınan fiyat teklifleri ile açıklanması durumunda, bu iş kalemlerine ilişkin analiz sunulması zorunlu değildir. Ayrıca, istekliler tarafından teklif kapsamındaki harita, kadastro ve proje işlerine ilişkin yapılacak açıklamalarda üçüncü kişilerden alınan fiyat tekliflerinin sunulması yeterlidir.

45.1.13.1. Teklifi oluşturan maliyet bileşenlerine ilişkin üçüncü kişilerden fiyat teklifi alınması durumunda, öncelikli olarak fiyat teklifini veren kişiyle tam tasdik sözleşmesi yapan veya beyannamelerini imzalamaya yetkili olan meslek mensubu tarafından ilgisine göre teklife konu mal veya hizmet için maliyet tespit tutanağı (Ek-0.5) veya satış tutarı tespit tutanağı (Ek-0.6) düzenlenecektir. Tutanaklar fiyat teklifinin dayanağı olarak düzenlenecek olup, meslek mensubu tarafından muhafaza edilecek ve fiyat teklifinin ekinde idareye verilmeyecektir. Ancak idare veya Kurum tarafından gerekli görülmesi halinde bu tutanaklar meslek mensubundan istenebilecektir.

Maliyet tespit tutanağı dayanak alınarak fiyat teklifi sunulabilmesi için, fiyat teklifinin mamul/mala ilişkin olması halinde mamul/malın birim fiyatının, tutanakta tespit edilen ağırlıklı ortalama birim maliyetin altında olmaması; fiyat teklifinin hizmete ilişkin olması halinde ise bu hizmetin birim fiyatının, tutanakta tespit edilen toplam birim maliyetin altında olmaması, bu tespitin (Ek-0.5) formunda yapılması, fiyat teklifi üzerine meslek mensubu tarafından "Bu fiyat teklifindeki birim fiyatın, mükellefin yasal defter ve belgelerine göre tarafımda düzenlenerek onaylanan (.../.../...) tarih ve (...) sayılı maliyet tespit tutanağındaki ortalama/toplam birim maliyet tutarının altında olmadığını beyan ederim." ibaresinin yazılarak imzalanması ve iletişim bilgileri de belirtilmek suretiyle kaşelenmesi/mühürlenmesi gerekmektedir.

Satış tutarı tespit tutanağı dayanak alınarak fiyat teklifi

sunulabilmesi için teklif edilen birim fiyatın, ilgili tutanakta tespit edilen ağırlıklı ortalama birim satış tutarının % 80'inin altında olmaması, bu tespitin (Ek-0.6) formunda yapılması, fiyat teklifi üzerine meslek mensubu tarafından "Bu fiyat teklifindeki birim fiyatın, mükellefin yasal defter ve belgelerine göre tarafımda düzenlenerek onaylanan (.../.../...) tarih ve (...) sayılı satış tutarı tespit tutanağındaki ağırlıklı ortalama birim satış tutarının % 80'inin altında olmadığını beyan ederim." ibaresinin yazılarak imzalanması ve iletişim bilgileri de belirtilmek suretiyle kaşelenmesi/mühürlenmesi gerekmektedir.

Üçüncü kişilerden alınan fiyat tekliflerinin teklife konu alanda faaliyet gösterenlerden alınması gerekmekte olup, bu belgelerin ihale tarihinden önce düzenlenmiş olması zorunlu değildir.

Kaşeleme işlemi 8.4 üncü maddede belirtilen özel kaşe kullanılmak suretiyle yapılabileceği gibi, bu kaşe dışında meslek mensubuna ilişkin bilgileri içeren kaşe kullanılmak suretiyle de yapılabilir.

...

45.1.13.3. İsteklinin teklifine konu çimento veya demir ürünlerine ilişkin açıklamalarında çimento veya demir ürünleri üreticisinin ilan edilmiş fiyat tarifelerini kullanması halinde, sadece ilan/davet ile ihale tarihi arasında (ihale tarihi hariç) geçerli olan bir tarifeyi gösterir belgeyi sunması yeterlidir.

45.1.13.4. İsteklinin, kamu kurum ve kuruluşları tarafından sunulan mal ve hizmetlere ilişkin ilan edilen fiyat tarifelerinde belirtilen fiyatları kullanması halinde, sadece ilan/davet ile ihale tarihi arasında (ihale tarihi hariç) geçerli olan bir tarifeyi gösterir belgeyi sunması yeterlidir. (Örnek: Orman Genel Müdürlüğüne bağlı işletmeler tarafından satılan ürünlere ilişkin ilan edilmiş fiyatlar vb.)

45.1.13.4.1. İsteklinin, kamu kurum ve kuruluşları tarafından sunulan mal ve hizmetlere ilişkin fiyat tekliflerini kullanması halinde, sadece ilan/davet ile ihale tarihi arasında (ihale tarihi hariç) düzenlenmiş fiyat teklifini

sunması yeterlidir. (Örnek: Karayolları Genel Müdürlüğü, İl Özel İdareleri, Belediyeler vb.nin sattıkları kum, çakıl, kırmataş vb. mallara ilişkin verdikleri fiyat teklifleri.)

45.1.13.5 İstekli tarafından açıklaması yapılacak girdinin fiyatı, kamu kurum ve kuruluşlarınca ilan edilen ilgili mala ilişkin asgari fiyatlara uygun olması halinde, sadece ilan/davet ile ihale tarihi arasında (ihale tarihi hariç) geçerli olan asgari fiyatın belgelendirilmesi suretiyle açıklama yapılması yeterlidir.

45.1.13.6. Teklifi oluşturan maliyet bileşenlerine ilişkin olarak isteklinin kendi ürettiği, aldığı veya sattığı mallara ait fiyatların kullanılması durumunda, istekliyle tam tasdik sözleşmesi yapan veya beyannamelerini imzalamaya yetkili olan meslek mensubu tarafından ilgisine göre teklife konu olan mal için düzenlenen maliyet/satış tutarı tespit tutanağı (EK.0.7) ile açıklama yapılabilir.

Maliyetler dayanak alınarak yapılan açıklamanın geçerli olabilmesi için teklif edilen birim fiyatın, ilgili tutanakta tespit edilen ağırlıklı ortalama birim maliyetin altında olmaması ve isteklinin son veya bir önceki geçici vergi beyanname döneminde ihale konusu işte kullanılmasını öngördüğü mal miktarının en az yarısı kadar alım yapmış olması gerekir.

Satışlar dayanak alınarak yapılan açıklamanın geçerli olabilmesi için teklif edilen birim fiyatın, ilgili tutanakta tespit edilen ağırlıklı ortalama birim satış tutarının % 80'inin altında olmaması ve malın ticaretinin isteklinin faaliyet alanında olması gerekir.

İsteklinin son veya bir önceki geçici vergi beyanname döneminde 4734 sayılı Kanun kapsamındaki idarelere açıklama konusu mala ilişkin satış yapmış ve satılan malın idarece kabul edilmiş olması durumunda, maliyet/satış tutarı tespit tutanağı sunmasına gerek bulunmayıp, sadece söz konusu satışa ilişkin fatura örnekleri veya bu örneklerin noter, SM, YMM, SMMM ya da vergi dairesince onaylı suretleri ile de belgelendirme yapılabilecektir.

Kaşeleme işlemi 8.4 üncü maddede belirtilen özel kaşe kullanılmak suretiyle yapılabileceği gibi, bu kaşe dışında

meslek mensubuna ilişkin bilgileri içeren kaşe kullanılmak suretiyle de yapılabilir.

45.1.13.7. İstekliler tarafından yapılan açıklamada; malın ihale tarihi itibarıyla stoklarda bulunduğu belirtilmesi durumunda, stokta bulunan mala ilişkin “stok tespit tutanağı”nın (Ek-0.8) sunulması zorunludur. Stok tespit tutanağında ilgili malın ağırlıklı ortalama birim maliyeti gösterilecektir. İsteklilerce teklif edilen tutara ilişkin birim fiyatlar, stok tespit tutanağındaki ağırlıklı ortalama birim maliyetin altında olamaz. Ayrıca stoklarda olduğu belirtilen söz konusu malın miktarının, ihale konusu işte kullanılacağı belirtilen miktardan az olması halinde eksik kalan miktar için bu Tebliğdeki diğer açıklama yöntemlerine uygun olarak açıklama yapılması gereklidir.

45.1.13.8. İsteklinin ortağı olduğu tüzel kişiye ait işletmeden mal çekmesi veya satın alması durumunda söz konusu malın emsal bedeli ile değerlendirilmesi gereklidir. Emsal bedelinin tespitinde Vergi Usul Kanununun ilgili hükümleri esas alınır. Bu durumda, Vergi Usul Kanununa göre hesaplanan emsal bedeli gösteren ve istekliyle tam tasdik sözleşmesi yapan veya beyannamelerini imzalamaya yetkili olan meslek mensubu tarafından hazırlanarak imzalanan ve kaşelenen beyanın verilmesi yeterlidir.

Kaşeleme işlemi bu Tebliğin 8.4 maddesinde belirtilen özel kaşe kullanılmak suretiyle yapılabileceği gibi, bu kaşe dışında meslek mensubuna ilişkin bilgileri içeren kaşe kullanılmak suretiyle de yapılabilir.

45.1.13.9. İstekliler tarafından aşırı düşük teklif sorgulaması kapsamındaki mallara ilişkin olarak stok tespit tutanağı veya üçüncü kişilerden alınan fiyat teklifi yerine sadece alış faturası ile açıklamada bulunulması geçerli bir açıklama olarak kabul edilmeyecektir.

45.1.13.10. Meslek mensubu; üçüncü kişilerden alınan fiyat teklifi üzerindeki beyanın ve emsal bedel beyanı ile Ek-0.5, Ek-0.6, Ek-0.7 ve Ek-0.8 numaralı tutanaklardaki bilgilerin doğruluğundan sorumludur. Meslek mensubu ibaresinden Yeminli Mali Müşavirler veya Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler

anlaşılır.

45.1.13.11. Ek-0.5, Ek-0.6, Ek-0.7 ve Ek-0.8 numaralı tutanakların son veya bir önceki geçici vergi beyanname dönemine ilişkin olarak düzenlenmesi zorunludur. Son veya bir önceki geçici vergi beyanname döneminin tespitinde; 4734 sayılı Kanunun 21 inci maddesinin birinci fıkrasının (a), (d) ve (e) bentlerine göre pazarlık usulü ile yapılan ihalelerde ilk yazılı fiyat tekliflerinin alındığı tarih, diğer ihale usulleri ile yapılan ihalelerde ise ihale tarihi esas alınır. Örneğin; 11.1.2014 tarihinde açık ihale usulü ile yapılan ihalede son geçici vergi beyanname dönemi "Ekim-Kasım-Aralık 2013", 15.7.2014 tarihinde açık ihale usulü ile yapılan ihalede son geçici vergi beyanname dönemi "Nisan-Mayıs-Haziran 2014" tür.

...

45.1.13.13. İşletme hesabına göre defter tutuluyor olması durumunda; yukarıda belirtilen tutanaklar, işletme hesabı defteri ve işletme hesap özeti kayıtlarına göre düzenlenecektir.

45.1.13.14. İstekliler tarafından akaryakıt girdisine ilişkin olarak EPDK tarafından il bazında günlük yayımlanan akaryakıt fiyatlarının % 90'ının altında sunulan açıklamalar geçerli kabul edilmeyecektir.

45.1.14. Aşırı düşük teklif sorgulaması sonucunda; (45.1.3 – 45.1.13) maddelerine uygun açıklamada bulunmayan, açıklamaları idarece tanımlanan yapım şartlarına uymayan veya teknik şartnameye aykırı hususlar içeren isteklilerin teklifleri gerekçeleri belirtilmek suretiyle reddedilecektir.

...

45.1.16. Aşırı düşük teklifine ilişkin olarak istenen sürede açıklama yapmasına rağmen teklifi reddedilen isteklilerin açıklamalarının yeterli görülmemesi nedenlerinin, sadece ilgili madde numaralarına atıf yapılmakla yetinilmeyerek hangi düzenlemeye aykırılık bulunduğu da belirtilmek suretiyle kesinleşen ihale kararının bildirilmesi zorunludur. ..." açıklaması yer almaktadır.

Başvuruya konu ihaleye ait İdari Şartname'nin "İhale konusu işe ilişkin bilgiler" başlıklı 2'inci maddesinde "2.1. İhale konusu işin

a) Adı:Gördes Barajı Sağ Sahil Zemin İyileştirilmesi 2 Kısım

b) Yatırım proje no'su/kodu:1986A010110

c) Miktarı (fiziki) ve türü:

Gördes Barajı sağ sahilinde geçirimli olan zeminde 450.000 metreküp kazı yapılarak 60.000 metrekare alanın membranla kaplanması ve üzerine 42.500 metreküp koruyucu beton imalatı yapılması

Ayrıntılı bilgi idari şartnamenin ekinde yer almaktadır.

ç) Yapılacağı yer:Manisa İli Gölarmara İlçesi..." düzenlemesi,

Teklifi sınır değeri altında kalan isteklilerden 28.12.2018 tarihinde aşırı düşük teklif açıklaması istenildiği, söz konusu yazı ekinde açıklama istenen iş kalemleri ve açıklama istenilmeyen analiz girdileri listesinin yer aldığı, 04.01.2019 tarihinde Öz Er-Ka İnş. Turz. Elek. Taah. Tic. ve San. A.Ş. tarafından açıklama istenilen iş kalemlerinin miktarlarının hatalı belirlendiğine yönelik idareye şikâyet başvurusunda bulunulduğu, başvuru üzerine idarece teklifi sınır değeri altında kalan isteklilerden 04.01.2019 tarihinde ikinci kez aşırı düşük teklif açıklaması istenildiği, söz konusu yazı ekinde aynı iş kalemleri ve açıklama istenilmeyen analiz girdileri listesinin yer aldığı tespit edilmiştir.

Msm Altyapı İnşaat Enerji Petrol Madencilik Nakliyat Gıda Sanayi Ticaret Anonim Şirketi tarafından yapılan itirazın şikâyet başvurusu neticesinde 27.02.2019 tarih ve 2019/UY.I-287 sayılı Kurul Kararında "...aşırı düşük teklif açıklamalarında kullanılan analizlerin birim fiyat tariflerine uygun şekilde hazırlanmak suretiyle teklifi sınır değeri altında kalan isteklilerden aşırı düşük teklif açıklaması istenmesi yönünde düzeltici işlem tesis edilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır..." ifadelerine yer verilerek aşırı düşük teklif açıklamalarının ihale dokümanında yer alan birim fiyat tariflerine uyumlu olarak yeniden istenilmesi gerektiği

yönünde karar verildiği anlaşılmıştır.

Teklifi sınır değeri altında kalan isteklilerden 13.03.2019 tarihinde 27.02.2019 tarih ve 2019/UY.I-287 sayılı Kurul Kararı çerçevesinde aşırı düşük teklif açıklaması istendiği, açıklaması uygun bulunan Sarıyıldız Mühendislik İnş. Taahhüt Turizm Gıda San. ve Tic. A.Ş. – Dnz Yol Yapı A.Ş. İş Ortaklığı'nın ekonomik açıdan en avantajlı teklif olarak belirlendiği tespit edilmiştir.

Sarıyıldız Mühendislik İnş. Taahhüt Turizm Gıda San. ve Tic. A.Ş. – Dnz Yol Yapı A.Ş. İş Ortaklığı tarafından sunulan aşırı düşük teklif açıklaması iddialarla sınırlı olarak incelendiğinde;

-Aşırı düşük teklif açıklaması istenilen membran, geotekstil keçe, çimento, jel dinamit ve mazot(motorin) analiz girdilerine ilişkin açıklamaların fiyat teklifleriyle yapılmadığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından yayımlanan birim rayiçler kullanılarak açıklandığı ve idarece hazırlanan yaklaşık maliyette kullanılan poz numaralarına uygun olduğu, kimyasal katkı malzemesinin açıklama istenilmeyen analiz girdileri listesinde yer aldığı dolayısıyla istekli tarafından açıklama yapma zorunluluğunun bulunmadığı anlaşıldığından başvuru sahibinin "membran, geotekstil keçe, çimento ve kimyasal katkı malzemesi için sunulan fiyat tekliflerinin Kamu İhale Genel Tebliği'nde belirlenen esaslara aykırı olduğu, SMMM beyanı ve maliyet/satış tespit tutanaklarında yer alan ortalama birim fiyatların hatalı hesaplandığı, jel dinamit için sunulan fiyat teklifine konu analiz girdisinin birim fiyat analizlerindeki jel dinamite karşılık gelmediği, özel markalarla üretilen söz konusu patlayıcılar "dinamit" türü patlayıcılar olmadığından fiyat teklifinin uygun olmadığı, motorin birim fiyatında lt/ton dönüşümünde hata yapıldığı ve ihale tarihi ile ilan tarihi arasında EPDK tarafından ilan edilen birim fiyatlardan düşük birim maliyet öngörüldüğü" yönündeki iddiasının yerinde olmadığı sonucuna varılmıştır.

-Aşırı düşük teklif açıklaması istenilen Gördes-05 pozunda yer alan makine ekipman girdilerinin açıklama istenilmeyen analiz girdileri listesinde yer aldığı dolayısıyla istekli tarafından açıklama yapma zorunluluğunun bulunmadığı, aşırı düşük teklif açıklaması istenilen Gördes-08 pozunda yer alan makine ekipman girdisine ilişkin yapılan açıklamaların fiyat teklifleriyle yapılmadığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından yayımlanan birim fiyatlar kullanılarak açıklandığı, dolayısıyla başvuru sahibinin “Gördes-08 pozunda makine girdisinin açıklamasının fiyat teklifi ile yapıldığı, makinenin kullanacağı aksesuarlara ilişkin giderlerin söz konusu fiyat teklifine dahil edilmediği, fiyat teklifi alınan firmanın teklife konu alanda faaliyet göstermediği, Gördes-05 pozunda makine girdisinin açıklamasının fiyat teklifi şeklinde yapıldığı, fiyat teklifiyle amortisman hesabının yapılmasının mümkün olmadığı” yönündeki iddiasının yerinde olmadığı anlaşılmıştır.

– Gördes-10 poz numaralı iş kaleminin analizlerinde imalat girdi miktarlarının düşürülmediği, birim fiyat tariflerine uygun olarak oluşturulması amacıyla geotekstil keçenin malzemesinin serilmesinde oluşacak yalıtımcı ustası girdisinin eklendiği, söz konusu değişikliğe göre yaklaşık maliyet revize edildiği, anılan değişikliklere göre aşırı düşük teklif açıklaması istenildiği anlaşıldığından başvuru sahibinin “2019/UY.I-287 sayılı Kurul kararı gereği Gördes-10 poz numaralı iş kaleminin analizlerinde imalat girdi miktarlarının düşürüldüğü, birim fiyat revizyonunun yaklaşık maliyete olan etkisiyle aşırı düşük teklif açıklaması istenilen iş kalemlerinin revize edilmediği” yönündeki iddiasının yerinde olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

– Gördes-10 poz numaralı iş kaleminde geomembran ve geotekstil analiz girdilerinin birimlerinin m2 olduğu, söz konusu girdilerin taşınmasına ilişkin oluşturulan analiz girdisinin biriminin m2 olduğu ve tutarın $S=K(0,0007 \times M + 0,01)$ formülü ile hesaplanması gerektiği tespit edilmiştir.

Nakliye formüllerinde birimin ton ya da m³ olabileceği, idare tarafından nakliye girdi biriminin "m²" olarak belirtilmekle birlikte idarece analiz formatında nakliye formülünün $S=K(0,0007 \times M + 0,01)$ şeklinde verildiği, idare tarafından kullanılan formülün Karayolları Genel Müdürlüğü tarafından ton cinsinden ölçülen (su hariç) malzemelerin beher ton'u için yayımlanan nakliye formül ile aynı olduğu, teklifi sınır değer altında kalan istekli tarafından idarece verilen formül kullanılarak açıklama yapıldığı anlaşıldığından başvuru sahibinin "geotekstil keçe ve geomembran analiz girdilerinin birimlerinin m² olarak belirtildiği, taşıma formülü ile maliyetin ise TL/ton olarak hesaplanması gerektiği, nakliye hesabında malzeme yoğunluklarının hatalı belirlendiği" yönündeki iddiasının yerinde olmadığı anlaşılmıştır.

– Mevzuat gereği, yaklaşık maliyetin güncelliğini kaybetmesi halinde idare tarafından ilk ilan veya davet tarihine kadar güncellenebileceği ve yaklaşık maliyetin idare tarafından Yüksek Fen Kurulu Kararı gerekçe gösterilerek güncellendiği, söz konusu kararda yaklaşık maliyetin tamamının güncellenebileceği ancak yaklaşık maliyeti oluşturan rayiçlerin ayrı ayrı güncellenmeyeceğinin belirtildiği, kararın tavsiye niteliğinde olduğu, ihale mevzuatı gereğince kamu kurum veya kuruluşlarınca ilan edilen fiyatlar üzerinden bir açıklama yapıldığı takdirde o yıl için geçerli cari fiyatlar üzerinden açıklama yapılmasının yeterli olduğu anlaşıldığından, başvuru sahibinin "ihale üzerinde bırakılan istekli tarafından yapılan aşırı düşük teklif açıklamasında kullanılan rayiçlerin güncelliğini yitirdiği, idarenin Yüksek Fen Kurulu kararına göre yaklaşık maliyeti güncellendiği, ancak aşırı düşük teklif açıklamasında rayiçlerin güncellenmemiş tutarlarının kullanılmasının aşırı düşük tekliflerin belirlenmesi ve değerlendirilmesine dair ihale mevzuatındaki sistematiğine aykırı olduğu" yönündeki iddiasının yerinde olmadığı sonucuna varılmıştır.

– Gördes-01 poz numaralı iş kaleminin, birim fiyat

tariflerinde “Projelere, teknik şartnamelere ve İdarenin talimatına uygun olarak açıkta her türlü zeminde kazı yapılması ve taşınması” olarak açıklandığı, birim fiyata dahil olan masraflar arasında “...İdarece onaylanan depo alanına boşaltılması...” ifadelerinin yer aldığı tespit edilmiştir.

İdarece ihale dokümanı ekinde isteklilere kaya ocağı paftasının verildiği, söz konusu kaya ocağının Gördes-05 poz numaralı iş kaleminde yer alan betonarme betonu imalatında kullanılacak olan agreganın elde edileceği yeri gösterdiği, yapılacak kazı sonrası kazının depolanacağı yer ile bağlantılı olmadığı, kaldı ki söz konusu depo sahasının idare tarafından belirlenerek, Kamu İhale Genel Tebliği’nin 45.1.2’nci maddesinde “...Yazıda ayrıca, ihale konusu işe özgü alanlara (malzeme ocağı vb.) ilişkin olan ve açıklama istenecek girdi niteliğinde bulunan nakliyelere dair yaklaşık maliyet hesabında esas alınan mesafeler belirtilir.” yer alan açıklamaya uygun olarak aşırı düşük açıklaması istenildiği görüldüğünden başvuru sahibinin “aşırı düşük teklif açıklama talep yazısının ekinde yer alan analizlerde Gördes-01 pozu için nakliye mesafesinin 1000m olarak belirtildiği, ancak söz konusu mesafenin ihale dokümanı ekindeki Kaya Ocağı Paftasında verilen mesafe bilgisine aykırı olduğu” yönündeki iddiasının yerinde olmadığı tespit edilmiştir.

– Gördes-01 poz numaralı iş kaleminin analizlerinde “1m³ açıkta kazı yapılması bedeli toplam su çekme, ağaç kesme vs karşılığı %5” analiz girdisine yer verildiği, söz konusu duruma ilişkin olarak 27.02.2019 tarih ve 2019/UY.I-287 sayılı Kurul Kararında “...Analizlerde birim fiyat tarifleri kapsamında yer alan girdiler için birim fiyat veya iş kaleminin fiyatının belli bir oranı olarak belirlenmesi hususunda idarenin takdir yetkisi bulunmakla birlikte, GÖRDES-01 poz numaralı “Açıkta Kazı Yapılması” iş kaleminde %5 olarak belirtilen girdinin açıklama istenirken etkilediği analiz girdi miktarlarının %5 oranında arttırılması yoluyla açıklamada kullanılması gerektiği, örneğin bahse konu iş kaleminde yer alan mazot

girdi miktarının 0,3003 kg yerine bu girdi miktarının %5 oranında arttırılarak 0,3153 kg şeklinde açıklama istenilmesinin uygun olacağı sonucuna varılmıştır...” karar verildiği, idare tarafından anılan karara istinaden düzeltici işlem belirlenerek teklifi sınır değer altında kalan isteklilerden aşırı düşük açıklaması talebinin yenilendiği, aşırı düşük teklif açıklaması talep yazısı ekinde yer alan Gördes-01 poz numaralı iş kaleminin analizlerinde girdi miktarlarının %5 oranında arttırılması yoluyla röpriz, şev tanzimi, temel tabanının düzeltilmesi işleri için de açıklama istenildiği görüldüğünden başvuru sahibinin “Gördes-01 pozunda beton kaplamasının yapılabilmesi için röpriz, şev tanzimi, temel tabanının düzeltilmesi işi için uygulanacak makine ve işçilikler için açıklama istenilmediği” yönündeki iddiasının yerinde olmadığı sonucuna varılmıştır.

-Gördes-05 poz numaralı iş kaleminin analizinde agrega nakline ilişkin analiz girdisinde nakliye mesafesinin 500 metre olarak belirtildiği, beton üretimi için kullanılacak agreganın çıkartılacağı kaya ocağının ihale dokümanı ekinde yer alan kaya ocağı paftasında 2000 metre olarak belirtildiği, anılan iş kaleminin birim fiyat tarifinin “Projelere, teknik şartnamelere ve İdarenin talimatına uygun olarak, kum ve çakıl, kum-kırmataş veya konkasör kumu ve kırmataş ile hazırlanan (her tür ve çeşitte muhtemel katkı maddesi dahil), pompa ile veya diğer vasıtalarla dökülen, uygun vasıta, makine ve ekipman kullanılarak yerleştirilen, karıştırılan, dövülen, projesinde gösterilen ve İdarece istenilen mukavemette imal edilen C30 beton sınıfında kap-lama betonu yapılması.” şeklinde yapıldığı, birim fiyata dahil olan masrafların “Beton için agreganın ocak ve/veya malzeme ariyet sahalarından veya taşocağı işletilerek elde edilen kırmataş ve kırılmak suretiyle elde edilen kumun (konkasör kumu) çıkarılması, yıkanması ve uygun evsftaki malzemelerin taşıtlara yüklenmesi ve taşınması, şantiyede boşaltılması...” şeklinde belirtildiği tespit edilmiştir.

Beton üretimi için kullanılacak agreganın çıkartılacağı kaya ocağının ihale dokümanı ekinde yer alan kaya ocağı paftasında 2000 metre olarak belirtilmekle birlikte idarenin yaklaşık maliyet hesabında agreganın taşınması öngörülen mesafenin 500 metre olarak alındığı, Kamu İhale Genel Tebliği'nin 45.1.2'nci maddesinde yer alan “..Yazıda ayrıca, ihale konusu işe özgü alanlara (malzeme ocağı vb.) ilişkin olan ve açıklama istenecek girdi niteliğinde bulunan nakliyelere dair yaklaşık maliyet hesabında esas alınan mesafeler belirtilir.” açıklama gereği aşırı düşük teklif açıklama talep yazısı ekinde yer alan analiz formatında da mesafenin 500 metre olarak alındığı, teklifi sınır değer altında kalan isteklinin anılan mesafeye göre açıklamada bulunduğu, agrega taşınması analiz girdisinin açıklama istenilmeyen girdiler arasında yer aldığı anlaşıldığından başvuru sahibinin iddiasının yerinde olmadığı anlaşılmıştır.

Kaldı ki, nakliye mesafesinin 500 metre yerine 2000 metre olması durumunda da söz konusu girdinin açıklama istenilmeyecek girdi niteliğinin değişmediği görülmüştür.

Gördes-05 poz numaralı iş kaleminin birim fiyat tarifinde beton üretimi için kullanılacak agreganın çıkartılması işinde konkasörün kullanılacağına dair net bir ifadenin yer almadığı, idare tarafından agreganın çıkartılması ve temini için 08.009 poz numaralı Kum ve Çakıl birim fiyatının kullanıldığı, söz konusu birim fiyatın içeriğinde agreganın elde edilmesi için kullanılacak makine ekipman ve işçilik rayiçlerinin yer aldığı ve idarenin aşırı düşük teklif açıklamasında söz konusu rayiçler üzerinden açıklama talep ettiğinin görüldüğü, dolayısıyla başvuru sahibinin “aşırı düşük teklif açıklama talep yazısının ekinde yer alan analizlerde Gördes-05 pozu için nakliye mesafesinin 500m olarak belirtildiği, ancak Gördes-05 pozunda beton üretiminde kullanılacak kumun konkasörden kırılmak üzere üretilmesinin istenildiği, söz konusu imalat için ihale dokümanında kaya ocağının yerinin gösterilerek nakliye mesafesinin 2000m olarak belirtildiği, ihale dokümanı ekinde verilen kaya ocağı paftasında yer alan

mesafe bilgisine göre açıklama istenilmesi gerektiği, ayrıca Gördes-05 pozunda kullanılacak agrega için konkasörün çalışma saatleri, ocaktan konkasörün kumunun çıkarılması için gerekli olan malzeme, işçilik ve kaya ocağı paftasında gösterilen beton üretimi için konkasör kumu nakliye mesafesine yönelik açıklama istenilmediği, dolayısıyla ihale üzerinde bırakılan istekli tarafından yapılan aşırı düşük teklif açıklamalarının mevzuata uygun olmadığı” yönündeki iddiasının yerinde olmadığı sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, 4734 sayılı Kanun’un 65’inci maddesi uyarınca bu kararın tebliğ edildiği veya tebliğ edilmiş sayıldığı tarihi izleyen 30 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemelerinde dava yolu açık olmak üzere,

Anılan Kanun’un 54’üncü maddesinin onbirinci fıkrasının (c) bendi gereğince itirazın şikâyet başvurusunun reddine,

Oyçokluğu ile karar verildi.

KARŞI OY

Başvuru sahibinin itirazın şikâyet başvuru dilekçesinde belirttiği iddiaları hakkında Kurul çoğunluğunca “itirazın şikâyet başvurusunun reddine” karar verilmiştir.

Başvuru sahibinin itirazın şikâyet başvuru dilekçesinde belirttiği iddiaları kapsamında yapılan incelemeye göre;

Başvuruya konu ihale DSİ 2. Bölge Müdürlüğü tarafından 21.12.2018 tarihinde yapılan “Gördes Barajı Sağ Sahil Zemin İyileştirilmesi 2 Kısım” ihalesi olup, ihalede 58 adet ihale dokümanı satın alındığı, ihaleye 35 isteklinin katıldığı, 18.01.2019 tarihli ihale komisyonu kararı ile ihalenin Sarıyıldız Mühendislik İnş. Taahhüt Turizm Gıda San. ve Tic. A.Ş. – Dnz Yol Yapı A.Ş. İş Ortaklığı üzerinde bırakıldığı, Msm Altyapı İnş. Enerji PeTic. Maden. Nak. Gıda San. Tic. A.Ş.’nin teklifinin ekonomik açıdan en avantajlı ikinci teklif olarak belirlendiği, Msm Altyapı İnş. Enerji PeTic. Maden.

Nak. Gıda San. Tic. A.Ş.'nin itirazın şikayet başvurusu üzerine alınan 27.02.2019 tarih ve 2019/UY.I-287 sayılı Kurul Kararı ile "...ihale dokümanı kapsamında bulunan birim fiyat tarifleri ile yaklaşık maliyetin tespitinde ve aşırı düşük tekliflerin sorgulanması aşamasında kullanılan analiz formatlarının birbirleri ile uyumlu olmadığı, her ikisinde olması gereken malzeme ve işçilik miktarları bakımından farklılıklar bulunduğu, bu durumun, tekliflerini ihale dokümanı kapsamında bulunan birim fiyat tariflerini dikkate alarak hazırlayan isteklilere etki edeceği, bu etkinin teklifi sınır değer üzerinde bulunan istekliler ile teklifi sınır değer altında kalan istekliler için aynı olması gerektiği, ancak somut durumda aktarılan tespitler dikkate alındığında birim fiyat tariflerine uygun ve uyumlu olmayan analizler kullanılarak açıklama istenilmesinin teklifi sınır değerinin altında kalan ve bahse konu analizlere dayanarak teklifine açıklama getiren istekliler lehine fiyat avantajı oluşturabileceği değerlendirilmiş, aşırı düşük teklif açıklamalarında kullanılan analizlerin birim fiyatlar tariflerine uygun şekilde hazırlanmak suretiyle teklifi sınır değerinin altında kalan isteklilerden aşırı düşük teklif açıklaması istenmesi..." yönünde düzeltici işlem belirlenmesine karar verildiği, anılan karar gereği yeniden yapılan aşırı düşük teklif sorgulaması sonucunda ihalenin tekrar aşırı düşük açıklaması uygun bulunan Sarıyıldız Mühendislik İnş. Taahhüt Turizm Gıda San. ve Tic. A.Ş. – Dnz Yol Yapı A.Ş. İş Ortaklığı üzerinde bırakıldığı, başvuru sahibi Dirgün İnş. Turizm Doğalgaz Teks. Gıda Tic. Ltd. Şti.'nin itirazın şikayet başvurusu üzerine alınan 15.05.2019 tarih ve 2019/UY.I-586 sayılı Kurul kararı ile Sarıyıldız Mühendislik İnş. Taahhüt Turizm Gıda San. ve Tic. A.Ş. – Dnz Yol Yapı A.Ş. İş Ortaklığı ile Msm Altyapı İnş. Enerji Pet. Tic. Maden. Nak. Gıda San. Tic. A.Ş.'nin tekliflerinin değerlendirme dışı bırakılmasına karar verildiği, anılan karar gereği 27.05.2019 tarihli ihale komisyon kararı ile ihalenin Dirgün İnş. Turizm Doğalgaz Teks. Gıda Tic. Ltd. Şti. üzerinde bırakıldığı, Sarıyıldız Mühendislik İnş. Taahhüt Turizm Gıda San. ve Tic. A.Ş. – Dnz

Yol Yapı A.Ş. İş Ortaklığının 15.05.2019 tarih ve 2019/UY.I-586 sayılı Kurul kararının yürütmesinin durdurulması ve iptali istemiyle açtığı davada Ankara 12. İdare mahkemesinin 11.07.2019 tarih ve E:2019/1114 sayılı kararı gereği Kurulun 08.08.2019 tarih ve 2019/MK-263 sayılı kararı ile "1) Kamu İhale Kurulunun 15.05.2019 tarihli ve 2019/UY.I-586 sayılı kararında, 1. iddia kapsamında Sarıyıldız Müh. İnş. Tur. Gıda San. ve Tic. A.Ş. – Dnz Yol Yapı A.Ş. İş Ortaklığının teklifine ilişkin yapılan değerlendirmeler ile 2. iddiaya ilişkin kısmın iptaline,

2) Mahkeme kararında belirtilen gerekçeler doğrultusunda, başvuru sahibinin 2'nci iddiasının yeniden incelenmesine" karar verildiği anlaşılmıştır.

Kamu İhale Genel Tebliğinin "Aşırı düşük teklif sorgulaması öngörülen ihalelerde yaklaşık maliyetin hesaplanması sırasında yapılacak işlemler" başlıklı 38'inci maddesi gereği yaklaşık maliyetin hazırlanması aşamasında aşırı düşük teklif sınır değerinin altında teklif veren isteklilerden açıklanması istenilecek yaklaşık maliyetin %80'ine karşılık gelen iş kalemleri/iş gruplarının tespiti için sıralı iş kalemlerinin tespit edilmesi gerekmektedir. Buna göre idarece sıralı iş kalemleri listesi aşağıdaki şekilde belirlenmiştir.

POZ	Miktar	Güncellenmiş Tutar	Oran	Kümülatif Oran	Güncellenmemiş Tutar	Oran	Kümülatif Oran
GÖRDES-05	42.500	18.440.498,40	46,291	46,29096	13.401.525,00	45,2983	45,2983
GÖRDES-01	450.000	7.077.456,00	17,766	64,05742	5.143.500,00	17,3855	62,6837
GÖRDES-10	60.000	3.546.000,00	8,9015	72,9589	3.000.000,00	10,1402	72,824
GÖRDES-08	130.000	2.960.464,00	7,4316	80,39052	2.151.500,00	7,27225	80,0962
GÖRDES-09	100.000	2.650.176,00	6,6527	87,04322	1.926.000,00	6,51004	86,6063
GÖRDES-07	250.000	2.284.160,00	5,7339	92,77712	1.660.000,00		

5,61094 92,2172

GÖRDES-11 60.000 1.773.000,00 4,4507 97,22786 1.500.000,00
5,07012 97,2873

GÖRDES-04 10.000 500.038,40 1,2552 98,4831 363.400,00 1,22832
98,5156

GÖRDES-13 200 412.800,00 1,0362 99,51935 300.000,00 1,01402
99,5297

GÖRDES-03 5.000 88.889,60 0,2231 99,74249 64.600,00 0,21835
99,748

GÖRDES-02 5.000 62.539,20 0,157 99,89948 45.450,00 0,15362
99,9016

GÖRDES-06 50 34.235,57 0,0859 99,98542 24.880,50 0,0841
99,9857

GÖRDES-12 1 5.807,06 0,0146 100 4.220,25 0,01426 100

Y.M 39.836.064,23 29.585.075,75

Başvuruya konu ihalenin yaklaşık maliyeti, Yapım İşleri Uygulama Yönetmeliği'nin 11'inci maddesi ve Yüksek Fen Kurulu'nun 15.08.2018 tarih ve 2018/31 sayılı kararı doğrultusunda ihalenin yaklaşık maliyet bileşeni iş kalemleri/iş gruplarının güncellenmesi sonucunda idarece GÖRDES-01, GÖRDES-05, GÖRDES-08 ve GÖRDES-10 iş kalemleri/iş gruplarının yaklaşık maliyetin %80'ini oluşturduğu ve bu iş kalemleri/iş gruplarının aşırı düşük teklif sorgulaması kapsamında açıklanması istenilecek iş kalemleri/iş grupları olarak belirlendiği anlaşılmıştır.

Yukarıda anılan 27.02.2019 tarih ve 2019/UY.I-287 sayılı Kurul Kararı ile ihale dokümanı kapsamında bulunan birim fiyat tarifleri ile yaklaşık maliyetin tespitinde ve aşırı düşük tekliflerin sorgulanması aşamasında kullanılan analiz formatlarının birbirleri ile uyumlu olmadığı, her ikisinde olması gereken malzeme ve işçilik miktarları bakımından farklılıklar bulunduğu, bu durumun tekliflerini ihale dokümanı kapsamında bulunan birim fiyat tariflerini dikkate alarak hazırlayan isteklilerin teklif fiyatlarına etki edeceğinden bu etkinin teklifi sınır değer üzerinde bulunan istekliler ile

teklifi sınır değer altında kalan istekliler için aynı olması gerekmektedir. Ancak somut durumda aktarılan tespitler dikkate alındığında birim fiyat tariflerine uygun ve uyumlu olmayan analizler kullanılarak açıklama istenilmesinin teklifi sınır değerin altında kalan ve bahse konu analizlere dayanarak teklifine açıklama getiren istekliler lehine fiyat avantajı oluşturabileceği, bu nedenle aşırı düşük teklif açıklamalarında kullanılan analizlerin birim fiyat tariflerine uygun şekilde hazırlanmak suretiyle teklifi sınır değerin altında kalan isteklilerden yeniden aşırı düşük teklif açıklaması istenmesine karar verilmiştir.

İdarece sıralı iş kalemlerinin tespiti işlemi ihale öncesi işlemler kategorisinde olduğundan sıralı iş kalemleri listesinin ihalenin yapıldığı tarihten önceki durum dikkate alınarak belirlenmesi gerekmekte olup, söz konusu birim fiyat tarifleri ile analiz formatlarının uyumlu hale getirilmesi durumunda yapılacak değişikliklerin güncellenmiş yaklaşık maliyetin de altında kaldığı görülmüştür.

Ancak;

İdare anılan Kurul kararının gereğinin yerine getirilmesi aşamasında, GÖRDES-10 iş kalemi/iş grubu için işçilik giderlerini de içeren yeni bir fiyat analizi hazırlaması ve yeni fiyat analizine göre sıralı iş kalemleri listesini yeniden hazırlaması gerekmekte iken yeni bir fiyat analizi hazırlamaksızın işçilik giderlerinin de yer aldığı analiz formatı ile aşırı düşük teklif açıklamasını yenileyerek Kurul kararının gereğini tam olarak yerine getirmemiştir.

Güncelleme tablosu ve inceleme kapsamında idarece gönderilen belgeler incelendiğinde, yaklaşık maliyetin hesabında somut örnek olarak GÖRDES-10 iş kalemi/iş grubunun birim fiyatında, fiyat analizinde belirtilen 42,95 TL esas alındığı, fiyat analizi incelendiğinde analiz girdileri arasında yer alması gereken işçilik giderlerine ilişkin girdilere yer verilmediği, yaklaşık maliyet hesap cetveli incelendiğinde ise anılan iş

kalemi/iş grubu için fiyat analizinde belirtilen birim fiyat olarak 42,95 TL yerine 50,00 TL birim fiyatı yazıldığı ve yaklaşık maliyetin hesabında bu tutarın güncellenmiş hali olan 59,10 TL'nin dikkate alındığı, GÖRDES-10 ve GÖRDES-11 iş kalemleri/iş gruplarının Yüksek Fen Kurulu'nun 15.08.2018 tarih ve 2018/31 sayılı kararı doğrultusunda %18,2 oranında, diğer iş kalemleri/iş gruplarının %37,6 oranında güncellendiği görülmüştür.

Yapılan güncelleme oranı tüm iş kalemi/iş grubu için aynı oranda olmaması sebebiyle, yaklaşık maliyetin %80'ine karşılık gelen iş kalemleri/iş gruplarının tespiti için sıralı iş kalemlerinin tespitinin güncellenmemiş tutardan yapılması, sınır değer altında kalan firmalar için sorgulamaya esas iş kalemleri/iş gruplarının sayısında değişikliğe sebep olunmuştur.

Yukarıda da belirtildiği üzere GÖRDES-10 iş kalemi/iş grubunun fiyat analizinde işçilik giderlerine ilişkin girdiye yer verilmemiştir. Fiyat analizinde üç adet girdiye yer verilmiş ve bu girdilerin toplamına %25 oranında yüklenici karı ve genel gider eklenerek 42,95 rakamına ulaşılmıştır. Anılan iş kalemi/iş grubuna ilişkin analiz formatında işçilik olarak yalıtımcı ustası ile düz işçilik giderine de yer verilmesi gerekmektedir. Yaklaşık maliyetin hazırlandığı tarihte geçerli saatlik asgari işçiliğe göre fiyat analizinin 8,48 TL'sinin işçilik gideri olarak fiyat analizinde yer alması gerekmektedir. Yaklaşık maliyetin hesaplandığı tarihte anılan iş kalemi/iş grubu için işçilik gideri hariç birim fiyatın 34,47 TL olması, idarenin bu iş kalemi/iş grubu için birim fiyatı %18,2 oranında güncellediği dikkate alındığında anılan iş kalemi/iş grubunun yaklaşık maliyetinin de bu birim fiyata göre $60.000 \times 34,47 \times 1,182 = 2.444.612,40$ TL olması gerekmektedir.

Diğer taraftan, GÖRDES-10 iş kalemi/iş grubunun fiyatı 42,95 olarak alınarak diğer iş kalemleri gibi %37,6 oranında, GÖRDES-11 kalemi/iş grubunun %18,20 oranında güncellenmesi

halinde veya her iki kaleminde diğer iş kalemleri gibi %37,6 oranında güncellenmesi durumunda dahi %80 dilimin altında (%79,58) kalınmaktadır.

Bu itibarla;

Bu tutara göre aşırı düşük teklif sorgulaması kapsamında açıklanması istenilecek teklifin %80'ini oluşturan kalemlerin tespitinde kullanılacak sıralı iş kalemleri listesinin aşağıda tabloda gösterildiği şekilde olması gerekmektedir.

POZ Miktar Güncellenmemiş Tutar Oran Kümülatif Oran

GÖRDES-05 42.500 13.401.525,00 45,2983 45,2983

GÖRDES-01 450.000 5.143.500,00 17,3855 62,6837

GÖRDES-10 60.000 2.444.612,40 8,2630 70,9467

GÖRDES-08 130.000 2.151.500,00 7,27225 78,21895

GÖRDES-09 100.000 1.926.000,00 6,51004 84,72889

... ..

... ..

Bu durumda, Kamu İhale Genel Tebliğinin "Sınır değer tespiti ve aşırı düşük teklifler" başlıklı maddesi gereği GÖRDES-01, GÖRDES-05, GÖRDES-08 ve GÖRDES-10 iş kalemleri/iş gruplarının yaklaşık maliyetin %80'ini oluşturmadığı, buna göre aşırı düşük teklif açıklamasının eksik yapıldığı, isteklilerin yaklaşık maliyetin en az %80'inin açıklayabilmeleri için GÖRDES-09 iş kalemi/iş grubu için de aşırı düşük teklif açıklaması istenilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle; başvuru sahibinin iddiaları kapsamında yukarıda somut örnekte tespiti yapılan aykırılıklar ve değerlendirmelerin diğer tüm iş kalemlerinde de yapılarak, yaklaşık maliyetin %80'ine karşılık gelen iş kalemleri/iş gruplarının tespitinin güncellenmemiş tutarlardan yapılması, teklifi sınır değer altında kalan isteklilerden yaklaşık maliyetin %80'ine karşılık gelen iş kalemleri/iş gruplarını içerecek şekilde aşırı düşük teklif sorgulaması kapsamında yeniden açıklama istenilmesi yönünde "düzeltici işlem

belirlenmesine” karar verilmesi gerektiğinden Kurul çoğunluğunun “itirazen şikayet başvurusunun reddi” kararına katılmıyoruz.